

הנחית רשם מאגרי מידע מס' 4/2012

שימוש בצלמות אבטחה ומעקב ובמאגרי התמונות הנקלטות בהן

1. מטרת

- 1.1. לאחרונה הולך וגובר השימוש באמצעות טכנולוגיים לפיקוח ולמעקב חזותי או קולי מרוחק על שטחים ציבוריים ועל מתחמים פרטיים (להלן - **הצלמות מעקב**)¹.
- 1.2. מטרת הנחיה זו היא להבהיר את עמדת רשם מאגרי מידע (להלן - **החוק**) ביחס לתחולת הוראות חוק הגנת הפרטויות, התשמ"א-1981 (להלן - **החוק**) על שימוש בצלמות מעקב במרחב הציבורי, אשר הצילומים הנקלטים בהן נאגרים במאגרי מידע ממוחשבים.
- 1.3. הנחיה משקפת את הפרשנות המשפטית שתשתמש את רשם מאגרי המידע בעת ולצורך הפעלת מגוון הסמכויות המסורות לו בחוק, לרבות הפיקוח על מלאוי הוראות החוק והתקנות שמכחו, רישום מאגר בפנקס המאגרים או ביטול או התליה של רישום קיים², והטלת קנס מינהלי בגין הפרת הוראות החוק³.

2. רקע

- 2.1. צלמות מעקב משמשות למגוון רחב של מטרות כגון הגנה על רכוש, מניעת עבירות וגילויין, הכוונת תנועה, שמירה על סדר ציבורי ואפקוח על עובדים.
- 2.2. למבט העוקב אחרי בני אדם יש כוח ממשמע וממשטר המשפיע על אופן התנהוגותם. השפעה זו עשויה להיות חיובית, כאשר היא מצמצמת התנהוגות עברייןית ומזיקה לזרות ולהחברה כולה. מנגד, חלק ניכר מהפעולות הנפתחות באמצעות התיעוד הדיגיטליים הן פעילויות שగרטיות יומיומיות תמיינות, שאינן מהסוג שהחברה מבקשת למן. בשל כך למעקב המתמיד יש גם השלכה שלילית: לשם המימוש העצמי וההתפתחות האישית זכוכ כל אדם למרחב פרטי, בו יוכל להיות הוא עצמו ולהתנסות בחווית ובתנהוגות שאין

¹ בעולם קיימים המונחים (CCTV) ו-Closed Circuit Television (CCTV).

² סעיף 10 לחוק הגנת הפרטויות.

³ מכוח הסמכות המוסרתו לו בחוק העבירות המינימיות, התשמ"ו – 1985 ובתקנות העבירות המינימיות (कנס מינהלי – הגנת הפרטויות), תשס"ד – 2004.

בחברה מקובלות על החברה הסובבת אותו - בלי צורך לדוחו לאחרים, להסביר ולהצדך.⁴.

במערכות צילום והקלטה דיגיטליות המופעלות ביום קיימות תכונות בסיסיות המאפשרות מפתח אוטומטי ואפשרות שליפת מידע לפי פרמטרים כגון חתכי זמן הצלום ומקוםו. במקרים מסוימים אף קיימות יכולות זיהוי אוטומטיות, או אוטומטיות למחצה של אובייקטים שונים בתמונה, כגון פענוח מספרلوحיות זיהוי של כלי רכב או הפרדה של הפריטים המופיעים בתמונה (אנשים, כלי רכב, בעלי חיים ועוד).

בנוסף, גם תוכנות לזיהוי פנים אוטומטי קיימות זה מכבר בשוק, עשויות לספק למערכות הצלום דיקוק לזיהוי פנים ברמה הולכת ומשתפרת.

התוצאה אם כך אינה רק תעוזר רציף של אירועים, אלא גם קיום יכולת חיפוש וaiczhor חזקה מאוד ביחס למידע, באופן שהתייעוד יחד עם החיפוש הופך להיות בעל פוטנציאלי ניטור ואייתור משמעותי מאוד. זאת כאמור, גם ביחס לפעולות שחן למרחב הפעולות הלגיטימי של הפרט.

במסגרת הוראות פרק ב' לחוק חלות על בעל מאגר מידע, מנהלו והחזקיק בו מספר חבות מהותיות הקשורות באיסוף המידע ובהחזקתו, והן: חובת מתן הודעה למי שהמידע אודוטיו נאסר (להלן - **נושא המידע**), האיסור על שימוש במידע למטרה שונה שונה מזו לגיביה ניתנה הסכמה, החובה לתת לנושא המידע זכות עיון במידע ותיקונו, חובת הסודיות ובבטחת המידע. על בעל מאגר המידע מוטלת גם חובת רישום מאגר המידע.

לפי הגדרות המונחים "מידע" ו"מאגר מידע" בסעיף 7 לחוק, התחוללה של פרק ב' בחוק היא על שמירת נתונים על אודוט אדם, כאשר המידע אודוטיו מזוהה או ניתן לזיהוי. לנוכח מאפייניהם המפורטים לעיל, חלק ניכר מן החלטות ממציאות המעקב הקיימות יום נכנס לגדיר "מאגר מידע" המתיחס למידע מזוהה, או ניתן לזיהוי, אודוט אדם, כמשמעותו בסעיף 7 לחוק. בין אלה כוללות:

2.7.1. מערכות צילום המפעילות טכנולוגיות זיהוי רכב לפי לוחית רישוי (LPR), אשר כבר כבירים מספקות זיהוי אוטומטי ברמת דיקוק גבוהה;

⁴ להרחבה על החיבת הפסיכולוגי ועל הבדיקות נספות לזכות לפרטיות ראה מ. בירנהק, "שליטה וחוזה: הבסיס העיוני של הזכות לפרטיות", **משפט וממשל** יא תשס"ח, 57, עמ' 2.

2.7.2. מערכות אשר לצד הקלט מצלמות המעקב נזונות גם ממידע ממאגרים נוספים, באופן בו הצלבת המידע משני המקורות ועיבודו מאפשרים רמה גבוהה של זיהוי האובייקטים המצלומים, למשל צילומים במקום העבודה המוצלבים עם מאגר התמונות המזוהות של העובדים;

2.7.3. מערכת מצלמות המפעילה זיהוי פנים אוטומטי ברמת דיקט ממוצעת מינימלית;

2.7.4. מערכות המכילות יכולות ניתוח ושליפת מידע ויזואלי ברמה גבוהה, כגון האפשרות לזהות אובייקטים בתמונה ושליפת אובייקט זהה בתמונות נוספות וצד' המאפשרות מאוד על תהליך זיהוי אנשיים.

2.8. זאת ועוד, עצם הידיעה על הימצאותו של אדם במקום נתון ובזמן נתון או עצם חזותו עשויות לכלול נתונים על צנעת אישותו (כגון אם הוא נמצא וabei לו נסיבות), על מצב בריאותו (כגון הימצאות במרפאה), על אמונתו הדתית (הימצאות בבית תפילה של עדת מסיימת או לבוש מסויים של המצלום) וכיו"ב. כל אלה הם נתונים העשויים ללמד על אחד מרכיבי הגדרת המונח "מידע" בסעיף 7 לחוק. קל וחומר שהנתונים הנאגרים בהקלטות מצלמות המעקב נכנים לגדר "מידע" אף "מידע רגיש" במערכות בעלות יכולת טכנולוגית לעקוב אחרי אדם נתון לאורך מסלול תנועתו⁵, או להסיק מידע רפואי מניתוח תמונה החזותית או מצלום טרמי שלו.

2.9. צילום באמצעות מצלמות מעקב במרחב הציבורי גם יוצר חשש לפגיעה עצם הזכות הפרטיות, המוגנת בפרק אי' לחוק⁶ ובסעיף 7(א) לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.⁷ לפיכך, כוחם של העקרונות המפורטים בהנחיה זו, שאינם שאובים אך ורק מפרק ב' לחוק הגנת הפרטיות,ipsis גם למצלמות שאין "מאגר מידע" לפי סעיף 7 לחוק.

2.10. עקרון בסיסי אחד בחוק הגנת הפרטיות הוא שאין פוגעים בפרטיות של אדם ללא הסכומו (סעיף 1 לחוק). לגבי רשות המדינה כבר הוסיף וקבע בית המשפט⁸ כי "פגיעה בזכות

⁵ לעניין זה ראו הגדרת "מידע בעל רגשות מיוחדת", בהצעת חוק לתיקון הגנת הפרטיות (סמכויות אכיפה) (תיקון מס' 12, התשע"ב-2011, הצעות חוק; 16.11.2011).

⁶ צילום אדם במצלמה ברשות הרבים, עשוי להגiving כדי "בליש" או התתקות אחריו אדם העולמים להטרידו" לפי סעיף 2(1) לחוק, והוא לכל הפחות יוצר סיכון לפגיעה בפרטיותו של אדם ברבים במסיבות שבנו עליל... להשפלו" לפי סעיף 4(2), שימוש במידעה על ענייניו הפליטיים של אדם שלא למשרה לשמה לפיק"ס סעיף 2(9), ובנסיבות מסוימות אף כדי פרסומו של עניין הנוגע לצנעת חייו שהאישים של אדם או למצוותו הבריאותי לפי סעיף 2(11) לחוק. תחומי הכיסוי של מצלמה המוצבת ברשות הרבים, עלול להיכנס לגרד' צילום אדם כשהוא ברשות היחיד" לפי סעיף 3(3) לחוק.

⁷ "כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו".

⁸ בג"ץ 8070/98 האגודה לזכויות האזרח נ' משרד הפנים, פ"ד נח(4) 842.

לפרטיות, כמו פגיעה בזכויות האחوات הקבועות בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, מוגנת רק "בחוק החולם את ערכיה של מדינת-ישראל, שנועד לתכליית ראהו ובמידה שאינה עולה על הנדרש, או לפי חוק כאמור מכוח הסכמה מפורשת בו". כיון שברוב המקרים כלל לא ניתן לקבל הסכמה מכל מי שפרטיו תיפגע בשל מצלה מעקב ברשות הרבים, בודאי שלא הסכמה מפורשת – ראוי לבחון באספקט ריא חוקתית גם הצבת מצלמות במרחב הציבורי בידי גורם פרטי.⁹

2.11. בשל האיסור בסעיף 1 לחוק לפגוע בפרטיותו של אדם ללא הסכמתו, כאשר מוצבת מצלמת מעקב יש לידע את הציבור על כך באופן ברור, על מנת לאפשר למעוניין בכך להימנע מהছילום, ובמקביל ליחס לאנשים המצלומים הסכמה כללית לאיסוף המידע על אודוטם ולשימוש בו. הדרישות באשר למקום פרסום הודעה לציבור, תוכנה של הודעה ואופן פרסום נגזרים מהגדלת המונח "הסכם" בסעיף 3 לחוק הקובע שההסכם תהיה מדעת.

3. הנחיה

3.1. לאור האמור לעיל, עמדת רשם מאגרי מידע לעניין השימוש הרואי במצלמות אבטחה ומעקב בהתאם להוראות חוק הגנת הפרטיות הינה כמפורט להלן.

3.1.1. קבלת החלטה על הצבת מצלמות מעקב

3.1.1.1. בכלל, על שימוש במצלמות מעקב במרחב הציבורי, במיוחד בידי רשויות, להבחן בתנאי פסקת ההגבלה החוקתית¹⁰. כך, לשם ביסוס התכליית הרואה והמידות, יש לקבל את ההחלטה על השימוש במצלמה מעקב באופן מושכל ומדוע, לאחר בוחנת הצרcis וחלופות לשימוש במצלמה, כפי שמצוע להלן.

3.1.1.2. בטרם קבלת ההחלטה על עצם השימוש במצלמה יש לעורך בדיקה מקיפה של השכלות השימוש במצלמה על זכויות הציבור¹¹, ובמיוחד על הזכות

⁹ בדומה לכך, המבחןים החוקתיים לפגיעה בזכות פרטיות בהן הפוגע בפרטיות הוא גורם פרטי שיאנו כפוף ישירות לחוק הייסוד, אולם קיימים פערו כוחות ביןו לבין נושא המידע - המיעבים על יכולתו של האחרון לתת הסכם מזעת, חופשיות ומרצונו לפגיעה בפרטיותו. כך למשל במקרה עובד מעביד, ראו דב'ע 4-70/ 97 אוניברסיטת תל אביב – הסתדרות הכללית החדשה, פ"ל 385, 411. ראו גם ע"ע (ארצ) 90/08 איסקב נ' מדינת ישראל - הממונה על חוק העבודה נשים, (פרסום בנוב, 8.2.2011).

¹⁰ הסמכה מפורשת בחוק, תכליית ראהו ומידה במבחן המידות.

¹¹ הצבת מצלמות מעקב בשטח ציבורי עלולה להשפיע גם על אינטרסים אחרים של ציבור המשמשים בו, בנוסף על הזכות לפרטיות: כך לדוגמה, מצלמה המפעלת לפי תווזה עלולה למנוע משומרי שבת לעבור בתחום הכספי שלה.

לפרטיות ; ככל שתחום הכספי רחב יותר, והיקף האנשים המושפעים צפוי להיות גדול יותר – כך צריכה להיות הבדיקה המכינה עמוקה ומקיפה יותר.¹² במסגרת הבדיקה יש להתייחס בין השאר לנושאים הבאים :

3.1.1.2.1. **התכליית אותה מבקשת להשיג באמצעות מצלמות מעקב.** מטרת הצבת המצלמות חייבות להיות מוגדרת באופן חד, ספציפי ומפורש – ולאחר שנקבעה המטרה אין להשתמש בצלומים למטרות אחרות. במסגרת הגדרת המטרה כאמור, יש לבחון האם יש בסיס עובדתי לקיומה של בעיה שפתרונה מצריך הצבת מצלמות מעקב. בהקשר זה, **על תכליית הפגיעה בזכות לפרטיות להיות "ראوية".** כמשמעותו של מושג זה, בטרם החלטתה על התקנות המצלמה, על הרשות לבחון אם התכליית המיועדת להתקנת המצלמה מצויה בכלל בתחום סמכותה. רק אם התשובה לכך היא חיובית, תוכל הרשות להמשיך להלא לבוחינת השיקולים המפורטים בהמשך הנחיה זו להלן.

3.1.1.2.2. **מידתיות השימוש בצלמות מעקב לשם השגת המטרה הרצוי,** בשים לב לש بواسטת מבחני המשנה שהוכרו בפסיקת כانونרטיזציה של עקרון המידתיות :

3.1.1.2.2.1. **האם מצלמות המעקב הן בכלל האמצעי המתאימים והיעיל לשגת המטרה הרצוי;**

3.1.1.2.2.2. **האם ניתן לשיג את המטרה הרצוי באמצעות שהוא פחות פוגעני בפרטיות (ראו פירוט להלן לגבי "תכנון לפרטיות");**

3.1.1.2.2.3. **התקנת מצלמות מעקב תהיה מידתית רק אם התועלת שתצמיח מממנה גוברת על פגיעה בפרטיות שתיגרם בעיטה. לעניין יישום מבחן משנה זה, צוין כי בשל טיבן והיקף השפעתן על הציבור, מצלמות המעקב יגרמו בדרך כלל לפגיעה**

¹² להשוואה ראו מדריך לביצוע **תקני השפעה על הפרטיות** (Privacy Impact Assessment) שפורסם נציג המידע הבריטי :

http://www.ico.gov.uk/for_organisations/data_protection/topic_guides/privacy_impact_assessment.asp א; כמו כן ראו ממצאות של PIA שערך משרד בטיחון הנכים האמריקאי (DHS) בטרם התקנת מצלמות מעקב במתכני המשרד : http://www.dhs.gov/xlibrary/assets/privacy/privacy_pia_mgmt_nac_cctv.pdf

משמעותית בפרטיות, ועל כן מה שנדרש לבדוק הוא בעיקר את התועלות שתופק מהתקנתן. ככל שההועלות תהיה פחותה יותר כך יימצא שהתקנתן מצלמות המעקב אינה מידתית.

3.1.1.2.3. כאשר מבקשים להתקין מצלמות מעקב במקומות המיועדים לכינוס של קטינים, כגון מוסדות חינוך או מתנ"סיטים, יש לנוקט בזיהירות יתרה בקבלת החלטה על הצבת המצלמות והקפדה על מיקומן ועל השימוש במידע הנאסף באמצעותם.

3.1.1.2.4. קבלת הכרעה נcona בזיבר התקנת מצלמת מעקב למרחב הציבורי בידי רשות שלטונית מצדיקה בדרך כלל גם קיом שימוש ציבורי פומבי באופן שאפשר לציבור המושפע מהניסיור להביע עמדתו. אם שימוש מלא איננו אפשרי אזו לכל הפחות יש להיוועץ בשאר הרשות ובבעלי העניין הנוגעים בדבר או העשיים להיות מושפעים מהתקנתן של מצלמות ספציפיות; זאת, אלא אם קיימת מניעה חוקית לעירית השימוש, או שפרסומו יפגע באופן ממשי בתכילת הצבת המצלמה. באין מניעה חוקית או פרקטית כמפורט לעיל, ועל מנת לאפשר לציבור להבין את התועלות מול "עלויות הפרטיות", על הרשות להציג לציבור את תוכאות תסקير ההשפעה על הפרטיות שביצעה, ולכל הפחות את מלאה הפרטיטים הרלבנטיים לקבלת עמדה עניינית מהציבור. דוגמא לפרטיטם הרלבנטיים לביצוע שימוש מוגנת בנספח א'. החלטה על הצבת מצלמות צרכיה להיות קצובה בזמן, ולהבחן מחדש בהתאם לנסיבות. لكن מעת לעת על הרשות לחזור ולבחון האם הנסיבות שהצדיקו את הצבתן של המצלמות מלכתחילה עדין עומדות בתקפן, והאם המשך השימוש במצלמות עומד ב מבחן מידתיות.

3.1.2. תכנון לפרטיות בעת הפעלת מצלמות מעקב: מיקום, CISCO ופונקציונליות - בתכנון
מערכת מצלמות מעקב ובשימוש בהן, ההגנה על פרטיות הציבור צריכה לשמש שיקול מרכזי. ישומה של תפיסת "תכנון לפרטיות" (Privacy By Design) כבר במהלך התקנת מערכת מצלמות יסיע להפעיל אותה בהתאם לעקרון מידתיות

חוולש על פגיעה בזכויות חוקתיות כדוגמת הזכות לפרטיות. בהקשר זה יש לבחון את הנושאים הבאים:

3.1.2.1. מיקום התקנת המצלמות וזווית הצילום - יש להציב את המצלמה במקומות ובזווית שיכסו במידת האפשר רק את השטחים הרלבנטיים, ויקלטו באופן

הERRUי האפשר את השטח שאנו רלבנטי למטרת הצבתה של המצלמה¹³. במקרה בהם לא ניתן למנוע צילומו של שטח הרחב מן הנדרש, יש לשקל שימוש בטכניות הסואנה או ערבול של הצילומים העודפים, או להגביל את יכולת ההתקדמות של המצלמה;

3.1.2.2. מספר המצלמות - רצוי להתקין בכל אתר את מספר המצלמות המינימאלי החינוי להשגת המטרה המבוקשת. מספר מצלמות גדול מן הנדרש עלול להביא לשימוש לא יעיל ולאיסוף מידע עודף הפגע במקרה של עצמו בפרטיות העוברים ושבים;

3.1.2.3. זמני הצילום - כדי שפגיעה המערכת בפרטיות תהיה מידתית, יש לצמצם את פעילות המצלמות רק לזמן מסוים בהם הצילום הוא רלוונטי למטרה המבוקשת. קיימים מנגנונים המאפשרים את הפעלת המצלמה רק כאשר יש תנועה בתחום המצלום;

3.1.2.4. רזולוציית התמונה ואיכותה - על איות הצילום להתאים למטרה המבוקשת. במקרה בהם תכילת הצבת המצלמה אינה מחייבת זיהוי פנים של אדם ספציפי (למשל בברכת תנועה), אזו איכות גבוהה של התמונה תהיה בלתי מידתית משום שתאוסף פרטי מידע עודפים שאינם חיוניים;

3.1.2.5. שימוש בפונקציות מיוחדות של מצלמת מעקב, כגון אלה המפורטות להלן, מחייב תשומת לב מיוחדת ויישום קפדי של מידות הפגיעה הנובעת מהשימוש בהן:

3.1.2.5.1. שילוב של מערכת מצלמות המ עקב עם מידע השמור במאגרי מידע אחרים, לרבות מאגרים ביומטריים;

3.1.2.5.2. טכנולוגיות זיהוי פנים או זיהוי צורת הליכה;

¹³ ראו למשל החלטות נציגות המידע הבריטית (ICO) בנושא "CCTV Code of Practice" (סעיף 6): http://www.ico.gov.uk/for_organisations/topic_specific_guides/cctv.aspx להגביל תחום היכסו של הצילום חסיבות גם בשל האפשרות שבעת מתן זכות העיון בצילומים מסוימים, הפגיעה בפרטיות של צדדים שלישיים מצטמצמת.

3.1.2.5.3. יכולות מעקב דינמיות המופעלות על בסיס קול או על בסיס מאפיינים מיוחדים שהוגדרו מראש, כגון תנואה, לבוש או שפת גוף של האובייקטים המצלומים;

3.1.2.5.4. צילום תרמי או אינפרא אדום המאפשר קלוטה תמונה בחשיפה או בתנאי תאורה קלושים;

3.1.2.5.5. מפתח ותיוג מתוחכמים של התמונות המוקלטות המאפשרים לבצע בהן חיפוש אוטומטי;

3.1.2.6. אין להשתמש במכשירים מעקב לצורך הקלטה קול, אלא לפי הוראות חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979.

3.1.3. ידוע הציבור על הצבת מצלמת מעקב

3.1.3.1. האיסור שבסעיף 1 לחוק לפגוע בפרטיו של אדם ללא הסכמתו, ודרישת השיקיפות המוטלת בסעיף 11 לחוק מחייבים לידע את הציבור על הצבת מצלמת מעקב. **אמצעי הידיע המיניימי הוא הצגתسلطים בסמוך למקומם בו המצלמה מותקנת, וכן בכניסה לאזור הכספי של המצלמה** (אם הכניסה ממוקמת הרחק ממקום הפני הפני של המצלמה), כדי להתריע על קיום מצלמת מעקב בפני הציבורטרם כניסה לאזור המצלם. במבנה או במתחמים מגודרים רצוי להציב שלט גם על דלת הכניסה לבניין/מתחים. החובה להציב שלטי זהה מקבלת משנה חשיבות ותוקף כאשר קשה להבחין בקיומה של המצלמה (בשל מקום או צורתה). במקומות כניסה של ילדים, כגון מוסדות חינוך או מתנ"סים, ראוי לפרסם את הצבת המצלמה בדרכים נוספות, ובמידת האפשר גם לידע באופן אקטיבי את ההורים.

3.1.3.2. **שלט האזהרה חייב להיות קריא וברור,** לרבות מבחינה גודלו, ורצוי שיכלול את הפרטים הבאים:

3.1.3.2.1. צייר של מצלמה, או סמל גרפי מקובל אחר המעביר בכוונה ברורה את המסר שהאתר מצולם (רצוי לקבוע סימול אחד);

- 3.1.3.2.2. שמו של הארגון האחראי על הצבת המצלמה¹⁴ ;
3.1.3.2.3. תיאור תמציתי של מטרת הצבת המצלמה, למשל: "בטיחות",
"מניעת עבירות", "ביקורת תחבורת";
3.1.3.2.4. כתובת אתר האינטרנט, אם קיים, בו מצויה רשימת המצלמות
ומדייניות השימוש בהן (כמפורט בסעיף 3.1.3.3 להלן), או מספר
טלפון וכותבת דוא"ל למענה על שאלות בנוגע לשימוש
במצלמה.
3.1.3.3.קיים דרישת השיקיפות לפי סעיף 11 לחוק, ואם אין לכך מניעה חוקית או
חשש לפגיעה ממשית בתכילת הלגיטימית של הצבת המצלמה, רצוי
שהגורם האחראי על התקנת מצלמתה המקבב **ירסת גם רשיינה מרופצת**
של מקומות התקנת מצלמות מעקב באתר האינטרנט שלו. בנסיבות כי
הנוכח מוצגת דוגמא למידת הפירוט שתוצג ברשיינה.

3.1.4. שמירת הצלומים ומחיקתם

- 3.1.4.1.שמירת הצלומים לאחר שהם אינם נחוצים עוד מהוועה הפרה של עקרון
הגבלת המטרה¹⁵ ויצירת סיכון אבטחת מידע מיוחדים, ומושום לכך גם
פוגעת בזכות החוקתי לפרטיות במידה העולה על הנדרש.
3.1.4.2.בראש ובראונה יש לבחון בקפידה האם מטרת התקנת המצלמות בכלל
מחייבות הקלטה של הצלומים, או שמא ניתן להסתפק בצלום חי בלבד.
הקלטה שאינה נחוצה להגשות המטרה אינה עומדת ב מבחני המדיניות.
3.1.4.3.כל שקיים צורך להקליט, יש לקבוע את משך התקופה בה ישמרו
הקלטות. משך שמירת הצלומים יקבע בכל מקרה לגופו לפי מבחני
המדיניות, בהתאם למטרה הספציפית של התקנת המצלמה ורגישות
המידע הנקלט בעדשתה.
3.1.4.4. כדי למנוע תקלות מומלץ לתכנן את מערכת ההקלטה מראש לפי תפיסת
"תכנון לפרטיות" (Privacy By Design) כך שהצלומים המוקלטים
יימחקו אוטומטית לאחר פרק הזמן המוגדר. כדי לחסוך במשאבים אפשר
גם לתכנן את ההקלטה כך ש"תדרוס" צילומים ישנים.

¹⁴"בעל המ Lager" בלשונו של חוק הגנות הפרטיות; ציון זהותו של הארגון בשלט מיותרת כאשר היא ברורה מניסיונות
הענין, למשל כמשמעותה מוצבת בתוכן חנות או בכינסה למתקן מאובטח.

¹⁵הקבע בסעיפים 2(9) ו- 8(ב) לחוק, והפרתו היא עבירה על סעיפים 5 ו- 31 לחוק.

3.1.5. **זכות העיון של המצלום** – אופן מתן זכות העיון במידע מוסדר בסעיף 13 לחוק ובתקנות הגנת הפרטיות (תנאים לעיון במידע וסדרי הדין בערעור על סירוב בבקשת עיון), התשמ"א-1981, אולם לעיון בצילומים בנסיבות המקבב יש להתייחס למאפיינים ייחודיים:

3.1.5.1. לנוכח אופי המאג'ר ובשים לב לקשיים הפרקטיים והמשפטיים הכרוכים במימוש זכות עיון באוסף הצילומים, סבור הרשות שבדרך כלל לא יהיה צורך להעניק זכות עיון במאגר הקלטות בו לא בוצע עיבוד של המידע המאפשר אחזור לפי זהות המצלומים, בתנאי שימוש שבירת הצילומים אינו עולה על 30 ימים.

3.1.5.2. אופיו של המידע האג'ור במאגר **מחייב שיזהויו של מבקש העיון בצילומים יעשה גם לפי תמונה**;

3.1.5.3. כיוון שעל פי רוב בשלב הראשון, האנשים המצלומים לא יהיו מזוהים ולא ניתן יהיה לערוך בהקלטות חיפוש ממוחשב לפי שם, **על הבקשה לעיון במאגר להיות קונקרטית ומדויקת יותר מן הרגיל**: ניתן לדרש מבקש העיון שיפורט את התאריך ואת השעה המדוייקים בה הוא מבקש לעיון והסביר מדוע הוא מבקש לעיון במידע ממועדים אלה;

3.1.5.4. מתן זכות עיון בצילומים לפולני עשוי לחסוך אותו מידע עבור עניין זכות העיון שלו ועלול **לפגוע בפרטיות של אנשים אחרים**. לכן, **כאשר בצילומים בו מבקש נושא המידע לעיון מופיעים גם אנשים אחרים, יש לנحوו בקשה במשנה זהירות**: אפשרות אחת היא למחוק מהסרת את הדמיות האחרות או לטשטש אותן; אפשרות אחרת המתאימה יותר לצלומים בנסיבות שהותקנה באזור בו הציפה לפרטיות היא פחותה – היא לאפשר מבקש העיון לצפות בהקלטה במתיקני מפעיל המצלמה אך להימנע מלמסור לו העתק שלה¹⁶.

3.1.6. **אבטחת מידע** - סעיף 17 לחוק מטיל אחריות לאבטחת המידע במאגר על בעל מאגר המידע, מנהל מאגר המידע והמחזיק בו. אבטחת מידע מוגדרת בסעיף 7 לחוק כהגנה על שלמות המידע ומונעת חשיפתו העתקו או שימוש בו ללא רשות כדין. על

¹⁶ סעיף 2(א) לתקנות העיון מאפשר להעניק את זכות העיון בתדפס או במכג'; לעניינו "תדפס" קרי – העתק מן ההקלטה. לפי בג"ץ 2303/90 **פיליפובי נ' רשם החברות**, פ"ד מו(1) 410, ובג"ץ 7256/95 **פישל נ' מפק'ל המשטרה**, פ"ד נ(5) 1 יונה אמנה עדיפות לקיים את זכות העיון באמצעות מסירת "תדפס" – אולם במרקחה שלפניו זוכותם החוקתית לפרטיות של האנשים האחרים המופיעים בצלום עשויה להוות את הকף לכיוון עיון באמצעות מצג דזוקא.

הגורמים האחראים לאבטחת המידע מוטל לנוקוט בכל האמצעים הדורשים להשגת רמה נאותה שלה לפי דרישות הדין והרגולציה המעודכנים למועד הרלבנטי¹⁷, כאשר המינימום הנדרש הוא נקיות אמצעי האבטחה המפורטים בסעיף 3 לתקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים), התשמ"ו-1986. באופן כללי, אבטחת המידע במערכת מצלמות מעקב המופעלתידי גוף פרטי או ציבורי אחד, מחייבת:

3.1.6.1. קיום הגנה פיזית ולוגית על המערכת¹⁸;

3.1.6.2. קביעת נהלים ברורים להקלת הצלומים, לעיבודם ולהפצתם ולאבטחת המידע בהם;

3.1.6.3. קביעת רשימת מושגי גישה, והטלת מגבלות על גישתם למידע¹⁹;

3.1.6.4. הקפדה בבחירת העובדים שיהיו בעלי גישה למידע, הדרכה נאותה שלהם בדבר נהלי אבטחת המידע ובדבר חובותיהם לפי הנהלים ולפי החוק, והחتنמת העובדים על התחייבות לסודיות וחובותם להימנע ממיסירת תוכן הצלומים לגורמים בלתי מוסמכים;

3.1.6.5. על מפעיל מערכת המצולמות לנוקוט משנה זהירות אם הוא נעזר בשירותי מיקור חזק²⁰, שכן שימוש בקבלנים אינו מסיר את האחריות ממפעיל מצולמות המעקב לקיום כל החובות החלות עליו מכוח החוק, במיוחד לעניין פעולות רגשות יותר כגון העתקת הצלומים, מחיקתם או עריכתם, אותן עדיף שיבצעו מזמין השירות ולא עובדי הקבלן. ביחס לשרות שלטונית

¹⁷ בנוסף על התקנות המפורטות בעניין אבטחת מידע רמו"ט ביום 3.6.12, בשיתוף עם מחלקת יוזץ וחקיקה במשרד המשפטים, תיוטת התקנות מפורטות בעניין אבטחת מידע בוגרים ציבוריים ופרטימיים כאחד. גם בטרם כניסה התקנות החדשות לתוקף, ניתן להיעזר בהן כדוגמא לפראקטיקה ראויה. ראו:

<http://www.justice.gov.il/NR/rdonlyres/C155FC71-80CD-45E7-B7AE-B40B1289D4CE/35988/dataprotectionpaper2.pdf>

¹⁸ במערכות מצולמות רבות יש אפשרות גישה מרוחק אל המחשב המכיל את המידע המצלום, על גבי רשות האינטרנט. במערכות אלה סיכון אבטחה הנובעים מ קישוריות לאינטרנט. יש לתת את הדעת לsicinos אלה בעת שיררה של המידע.

¹⁹ הרשותה לצפיה בצלומי המצלמה ולהקלותם תertia וرك על בסיס צורך דעת, ורק במידת הנדרשת; רשימת מצולמות המעקב ובצלומים הנאגרים בה, למשל: רשות לראות את הצלומים בזמן אמת; צפיה בצלומים המוקלטים; הרשותה להעתיק את ההקלות; הרשותה לשיליטה במערכות הזום והכוון של המצלמה; יכולת מחיקה או עריכה של הצלומים.

²⁰ ראו הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע, משרד המשפטים "הנחיית רשם מאגרי מידע 2/2011 בנושא שימוש בשירותי מיקור חזק (outsourcing) לעיבוד מידע אישי" בכתובת:

<http://www.justice.gov.il/MOJHeb/ILITA/Hanchavot/HanchavotDB.htm>
במחלקה ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים מתבצעת ביום אלה עבדת מטה במטה לפרסם הנחיית ייעוץ משפטי למשלה בנושא היבטי הפרטיות של מיקור חזק של עבודות ושירותים מוגפים ציבוריים.

הפרות השימוש באמצעות הפוגע באופן חמוץ בפרטיות – כדוגמת הפעלת אמצעי מעקב למרחב הציבורי - איננה עניין של מה בכך והשלכותיה על חירותו של האדם עשויות להיות עמוקות ונרחבות;

3.1.6.6. קיום מערכת ניטור שתאפשר תיעוד ובקרה של כל ניסיונות הגישה למערכת: מי נחשף למידע, לאיזה סוג של מידע ומתי;

3.1.6.7. לבוחן את יישוםם של אמצעים משפרי פרטיות (privacy enhancing technologies) לצורך מניעה של שימוש לא ראוי במידע.²¹

3.1.7. **הגבלת השימוש במידע** - אין לעשות שימוש בצלומים, ובכל זאת העברה, מסירה או גילוי לגורם שאינו קשור לארגון מציג המצלמות או למטרת המקורית של השימוש בצלומים.²² קל וחומר, אסור גם למסור את הצלומים ממצלמת המערכת לפרסום באמצעות התקשרות, אלא במקרים קונקרטיים שבהם יש נימוקים מיוחדים ויוצאי דופן לכך.

3.2. כלי עזר ליישום האמור בהנחייה זו מצוי בנספח ג'.

²¹ בין אמצעים אלה ניתן למנות:

- אמצעים לאונונימייזציה של המידע המצלום (data anonymization);
- אמצעים להצפנה של המידע המצלום (data encryption);
- אמצעים למזעור המידע המצלום (data minimization);
- אמצעים ליזוא זהותם של משתמשים במידע המצלום (identity systems);
- אמצעים להגבלת השימוש במידע המצלום על ידם (digital rights management);
- אמצעים למעקב וניטור אחר השימוש במידע המצלום.

²² האמור אינו מתייחס למשירת הצלומים לגופים המפעלים סמכויות חקירה, לגורמים אחרים הרשאים לקבל אותם בהתאם להוראות הדין, או למשרת המידע לפי צו שיפוטי.
- 12 -

נספח א' – דוגמא לשימוש בעניין התקנת מצלמות מעקב במרחב הציבורי

חלק א' – פרטיים אמורים איסוף – מיקום המצלמה

1. המיקום המבוקש להתקנת המצלמה והשיטה המכוסה על ידה. עדיף בסימנון על גבי מפה.
2. שמו של הארגון האחראי על הצבת המצלמה.
3. סוג מושרכי הגישה למידע.
4. מטרת הצבת המצלמה במיקום זה.
5. אתרים רגילים (כגון מוסדות רפואיים או בתים פרטיים) הנכללים בשטח המכוסה.
6. ה cholופות שנבדקו להצבת מצלמה.
7. מאפייני המצלמה - סוג המצלמה, יכולות צילום (רזולוציה), תנאי צילום ועוד'.
8. שעות פעילות המצלמה.
9. משך שמירת המידע במאגר.

נספח ב' – דוגמא לפרטים שיש למסור אוזחות הפעלת מצלמות מעקב במסגרת קיום חובת השקיפות לפי סעיף 11 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981

1. מיקום המצלמה והשיטה המכוסה על ידה.
2. הארגון האחראי על הצבתה.
3. תיאור מאפייני המצלמה ויכולותיה; האם הצללים מוקלטים.
4. מטרות הצבת המצלמה ומטרת שמירת ההקלטות.
5. משך שמירת ההקלטות.
6. שעות הפעלת המצלמה.
7. פרטי הגורם האחראי לציפוי ושמירה של המידע.
8. פרטי ניהול מאגר המידע.
9. פרטי התקשרות לצורך מימוש זכות העיון בהקלטות לפי סעיף 13 לחוק.

**נספח ג' - רשיימת בדיקה לקיום הוראות התנהלה בהתקנת ושימוש במצולמות מעקב
במאמרי הצילום הנקלטים בהן**

נושא	סעיף בהנחיה	תוכן הבדיקה	הערות
קבלת החלטה על הצבת מצלמות מעקב	3.1.1.2	עריכת בדיקה מקיפה, ובמקרים המתאימים גם תסקיר מלא, של השלכות השימוש במכשיר על זכויות הציבור, ובמיוחד על הזכות לפרטיות	בבקרה המקדמית יש להתייחס לנושאים: תכלית השימוש במכשיר; מידות השימוש במכשיר המעבד; השימוש במכשיר המעבד; בחינת מקרים מיוחדים כגון הצבת מצלמות מעקב במקומות בהם מצויים קטינים; עריכת שימוש ציבורי פומבי במקרים מסוימים (ראו נספח א' להנחיה לעניין זה)
3.1.2.1	מיקום המצלמות וזווית הצילום במקומות ובזווית שיכסו במידה האפשר רק את השטחים הרלבנטיים, ויקלטו באופן המזרחי האפשר את השטח שאיננו רבוני למטרת הצבתה של המכילה		
3.1.2.2	רצוי להתקין בכל אתר את מספן המצלמות המינימאלי החווני להשגת המטרה המבוקשת		הפעלת מצלמות מעקב: מקום, כיסוי ופונקציונליות
3.1.2.3	יש לצמצם את פעילות המצלמות רק בזמןים בהם הצילום הוא רלוונטי למטרה המבוקשת		
3.1.2.4	על איקות הצילום בהתאם למטרה המבוקשת		
3.1.2.5	שימוש בפונקציות מיוחדות של מכilmת מעקב, כגון אלה המפורטות להלן, מחייב תשומת לב מיוחדת ויישום קפדני של מידות הפגיעה הנובעת מהשימוש בהן		

הערות	תוכנית הבדיקה	סעיף בהנחיה	נושא
	אין להשתמש במערכות מעקב לצורך הקלטה קול, אלא לפי הוראות חוק האזנות סתר, התשל"ט-1979	3.1.2.6	
	יש לידע את הציבור על הצבת מצלמות מעקב. אמצעי המידע המינימלי הוא הצגת שלטים בסמוך למקום בו המצלמה מותקנת	3.1.3.1	
	פרטים שרצוי לכלול בשילט: ציור של מצלמה, או סמל גרפי מקובל אחר; שם הארגון האחראי על הצבת המצלמה; תיאור תמציתי של מטרת הצבת המצלמה; אם קיימים, כתובת אתר האינטרנט בו מוציה רשימת המצלמות ומדיניות השימוש בהן, או מספר טלפון וכתובת דוא"ל למענה על שאלות בנוגע לשימוש במצלמה.	3.1.3.2	ידיעו הציבור על הצבת מצלמת מעקב
בנספח ב' להנחיה מוצגת דוגמא למידת הפירוט שתוצג ברשימה	רצוי שהגורם האחראי על התקנות מצלמת המעקב יפרסם גם רשימה מרכזות של מקומות התקנת מצלמות מעקב באתר האינטרנט שלו (אם אין לכך מניעה חוקית או חשש לפגיעה ממשית בתכנית הלגיטימית של הצבת המצלמה)	3.1.3.3	
	יש לבדוק בקפידה האם מטרת התקנות המצלמות בכלל מחייבות הקלטה של הצלומים, או שמא ניתן להסתפק בצלום חי בלבד	3.1.4.2	שמירת הצלומים ומחיקתם
	בכל שקיים צורך להקליט, יש לקבוע את משך שמירת הצלומים יקבע	3.1.4.3	

נושא	סעיף בהנחיה	תוכן הבדיקה	הערות
		משך התקופה בה ישמרו ההקלטות בכל מקרה בנפרד לפי מבחני המידתיות, בהתאם למטרת הსפציפית של התקנת המצלמה ולרגישות המידע הנקלט בעדשתה	
	3.1.4.4	מומלץ לתכנן את מערכת ההקלטה מראש לפי תפיסת "תוכנו לפרטיות" (Privacy By Design) כך שהצלומים המקלטים יימחקו אוטומטית לאחר פרק הזמן המוגדר	
זכות העיון של המצולמים	3.1.5.2	בעת מימוש זכות העיון זיהויו של מבקש הعيון בצלומים יעשה גם לפי תמונה	
	3.1.5.3	על הבקשה לעיון במאגר להיות konkretiyot וSPECIFICITY יותר מן הרגיל	
	3.1.5.4	כאשר בצלום בו מבקש נושא המידע לעין מופיעים גם אנשים אחרים, יש להנוג בבקשתו במשנה זהירות	
	3.1.6.1	קיום הגנה פיזית ולוגית על מערכת מצולמות המ עקב	
	3.1.6.2	קביעת נלים ברורים להקלטה הצלומים, לעיבודם ולהפצתם ולאבטחת המידע בהם	
	3.1.6.3	קביעת רשיימת מורשי גישה, והטלת מגבولات על גישתם למידע	
	3.1.6.4	הקפדה בבחירה העובדים שייהיו בעלי גישה למידע, הדרכה נאותה שלהם בדבר נהלי אבטחת המידע ובדבר חובותיהם לפי הנהלים ולפי החוק, והחותמת העובדים על התCarthyות לסודות ולהימנע	

נושא	סעיף בהנחיה	הערות	תוכן הבדיקה
			ממיסרת תוכן הצילומים לגורמים בלתי מוסמכים
	3.1.6.5	ראוי הנחית רשם מאגרי מידע 2/2011 בנושא שימוש בשירותי outsourcing ממקור חוץ (outsourcing) לעיבוד מידע אישי	יש לנוקוט משנה זהירות בשירותי מיקור חזק, שכן שימוש בקבלנים אינו מסיר את האחריות ממפעיל מצלמות המעקב לקיום כל החובות החלות עליו מכוח החוק, במיוחד לעניין פעולות רגישות יותר כגון העתקת הצילומים, מהיקתם או ערכתם אותן עדיף שיבצעו מזמין השירות ולא עובדי הקובלן
	3.1.6.6		קיים מערכת ניטור שתאפשר תיעוד ובקרה של כל ניסיונות הגישה למערכת: מיorchesh למידע, לאיזה סוג של מידע ומתי
	3.1.6.7		לבחון את יישוםם של אמצעים משפרי privacy enhancing technologies (technologies) לצורך מניעה של שימוש לא ראוי במידע
הגבלת השימוש במידע	3.1.7		אין להעביר את הצילומים, למסור או לגנות אותם לגורמים שאינם קשורים לארגון זרים או למטרה זרה

מידע לגבי ההנחייה

1. מס' ההנחייה: 4/2012
2. נושא ההנחייה: שימוש במלומות מעקב ובמאגרי הצלומים הנקלטים בהן
3. תאריך פרסום: 21/10/2012
4. בתוקף מתאריך: 21/10/2012
5. חוקים שאוזכרו:
 - א. חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו
 - ב. חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981
 - ג. חוק האזנות סתר, התשל"ז-1977
 - ד. תקנות הגנת הפרטיות (תנאים לעיון במידע וסדרי הדין בערוור על סירוב לבקשת עיון), התשמ"א-1981
 - ה. תקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים), התשמ"ו-1986
 - ו. חוק העבירות המינימליות, התשמ"יו – 1985, ותקנות העבירות המינימליות (כנס מינימי – הגנת הפרטיות), תשס"ד – 2004
 - ז. טוות תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע)
6. פסקי דין שאוזכרו:
 - א. בג"ץ 2303/90 פיליפובי נ' רשם החברות, פ"ד מו(1) 410
 - ב. בג"ץ 7256/95 פישלר נ' מפכ"ל המשטרה, פ"ד נ(5) 1
 - ג. דב"ע 97/4-70 אוניברסיטת תל אביב – התחדשות הכלכלית החדשה, פ"ד עלי 385, 411
 - ד. בג"ץ 8070/98 האגודה לזכויות האזרח נ' משרד הפנים ואח', פ"ד נח(4) 842
 - ה. ע"ע 90/08 איסקוב נ' מדינת ישראל – הממונה על חוק עובחת נשים, (פורסם בנבו, 8.2.2011).
7. מאמרים שאוזכרו:
 - א. מ. בירנהך, "שליטה והסכמה: הבסיס העיוני של הזכות לפרטיות", משפט וממשל יא תשס"ח 57, 9
 - ב. אפרת וקסמן, דינה בלאנדר, דוגמאות של שיתופי אוצרים, המכון הישראלי לדמוקרטיה, 2002, עמ' 45-54
 - ג. הנחיות היועץ המשפטי לממשלה שאוזכרו: אין.
 - ד. הנחיות ראש מאגרי מידע שאוזכרו: הנחיות ראש מאגרי מידע 2/2011 בנושא שימוש בשירותי מיקור חז"צ (outsourcing) לעיבוד מידע אישי.
 - ה. מילוט מפתח: אבטחת מידע, גילוי נאות, הסכמה מדעת, הסכמה כללית, זכות עיון, מאגר מידע, מידע רגיש, מצלמות מעקב, שקייפות, CCTV.
11. עדכונים

מספרה	פרטים	תאריך

